

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

תוכן

- א. או שמצאו בין כליו אפילו לזמן מרובה כשר..... 1
- ב. הלכה שלא שהה אדם שם ... הלכה שלא עבר אדם שם..... 2
- ג. מצאו בחפיסה או בדלוסקמא מאי חפיסה אמר רבה בר בר חנה חמת קטנה מאי דלוסקמא מליקא דסבי..... 2
- ד. המביא גט והניחו זקן או חולה נותן לה בחזקת שהוא קיים..... 3
- ה. בת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים 3
- ו. השולח הטאתו ממדינת הים מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים..... 4
- ז. לא שנו אלא זקן שלא הגיע לגבורות וחולה שרוב חולים לחיים אבל זקן שהגיע לגבורות וגוסס שרוב גוססין למיתה לא ... אפי' בן מאה שנה נותן לה בחזקת שהוא קיים ... כיון דאיפליג איפליג..... 4
- ח. הרי זה גיטך שעה אחת קודם למיתתו אסורה לאכול בתרומה מיד..... 5
- ט. עיר שהקיפה כרקום ועל הספינה המוטרפת בים ועל היוצא לידון שהן בחזקת קיימין 6
- י. אבל עיר שכבשה כרקום וספינה שאבדה בים והיוצא ליהרג נותנין עליהן חומרי חיים וחומרי מתים..... 7
- יא. בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל לא תאכל בתרומה..... 7
- יב. כל מקום שיעמדו שנים ויאמרו מעידין אנו את איש פלוני שנגמר דינו בבית דינו של פלוני ופלוני עדין הרי זה יהרג..... 8
- יג. שמע מב"ד של ישראל שהיו אומרים איש פלוני מת איש פלוני נהרג ישיאו את אשתו מקומנטריסין של עובדי כוכבים איש פלוני מת איש פלוני נהרג אל ישיאו את אשתו 9
- יד. הא קיימא לן דכל מסיח לפי תומו הימוני מהימני ליה ... אבל במילתא דשייכי בה עבדי לאחזוקי שיקרייהו..... 9

דף כח.

א. או שמצאו בין כליו אפילו לזמן מרובה כשר

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

אבר הנט¹ ומצאו בביתו בין כליו, אפילו אם בביתו שכיחי רבים ואם היה מצאו על גבי הקרקע היה חשש שמא מאחר נפל כנוזר ואפילו עבר אדם שם והוחזקו שנים ששמותיהן ושמות נשותיהן שוין², מ"מ אם מצאה בין כליו כשר, ולא חיישינן שמא אחר הוא.

ב. הלכה שלא שהה אדם שם ... הלכה שלא עבר אדם שם

מצאו לאלתר שהכשרנו לעיל בדרף כזו. כבר התבאר שהיינו שראה שלא עבר שום אדם שם משעה שנפל עד שמצאו, אבל אם לא מצאו לאלתר כגון שאינו יודע אם עבר אדם שם אם לאו, ואין לו טביעת עין וסימן בכלי ולא בנט פסול, דחיישינן שמא לא זה הוא הנט שנאבר מזה. וכן אם ראה שעבר אדם שם, פסול, אפילו לא שכיחי שירות ולא הוחזקו שנים ששמותיהן ושמות נשותיהם שוין, ואפילו היה גוי אותו שעבר שם.

ויש מחלקים ופוסקים³ שאם אבר במקום שהשיירות מצויות והוא במקום שלא הוחזקו שנים ששמותיהם ושמות נשותיהן שוין, אז הואיל ולא הוחזקו שנים מקילינן בשיעורו של מיד לומר, כל זמן שלא שהו העוברים שם אף על פי שעברו שם בני אדם הרבה אם מצאוה שם, או שמצאו בכלי שהניחו בו ויש לו טביעת עין בארכו ורחבו של גט שהיה כורכו, הרי הוא בחזקתו ומתגרש בו.

אך אם הוחזקו באותו המקום שאבר שנים ששמותיהן ושמות נשותיהן שוין והוא במקום שהשיירות מצויות, אם עבר אדם שם חוששינן שמא גט זה הנמצא של אותו האיש האחר הוא, דהואיל ואיכא תרתי לריעותא שיירות מצויות והוחזקו מהמרינן בשיעור של מיד ואמרינן הואיל ועבר אדם שם אף על פי שלא שהה חיישינן שמא מאחר נפל, אבל אם לא עבר אדם שם הרי הוא בחזקתו.

ג. מצאו בחפיסה או בדלוסקמא מאי חפיסה אמר רבה בר בר

חנה חמת קטנה מאי דלוסקמא טליקא דסבי

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קלב ד

² ב"ש שם ט

³ לבוש בדעת הרמב"ם שם

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

לא מצאו לאלתר, אך מצאו בכלי⁴ שהיה בו הגט ויש לו סימן או טביעת עין בכלי, ויודע שלא השאילו לאחר⁵, אפילו מצאו במקום שיירות, והוחזקו שנים ששמותיהן ושמות נשותיהן שוין, הרי זה כשר.

ד. המביא גט והניחו זקן או חולה נותן לה בחזקת שהוא

קיים

שליח שהביא⁶ גט, אין חוששין שמא בטלו הבעל או שמא מסר מודעא, אלא מעמידים לגט אחזקתו, וכן נותנו לה בחזקת שהבעל עודנו חי, ואפילו הניחו זקן או חולה, או זקן שהוא חולה⁷, ולא היישנין שמא מת קודם נתינת הגט ואין גט לאחר מיתה, דמוקמינן ליה לבעל אחזקתו שהוא חי⁸.

ה. בת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת

בתרומה בחזקת שהוא קיים

מפרש⁹ ויוצא בשיירא הרי אלו בחזקת קיימין, ואפילו בת ישראל שנשאת לכהן ואין לה ילדים ממנו, אוכלת בתרומה כל עוד לא ידוע לה שמת בעלה.

⁴ ואם נמצא בכלי צריך לידע דלא השאיל לאחר י"ל אם מצאו אחר אין נאמן השליח לומר דלא השאיל לאחר דהא שקר כזה אמרינן דמשקר מדסבר בודאי גט שלו הוא, אלא דוקא כשמצא בעצמו ויש לו מינו או נאמן. ב"ש שם יב ולשון הרמב"ם משמע שצריך אף טביעת עין בגט וז"ל שמצאו בכלי שהניחו בו ויש לו טביעות עין בארכו ורחבו של גט כשהיה כרוך

⁵ כן כתוב הטור ומשמע אפילו ידוע לו שהיה הגט בתחלה בכלי זה מ"מ צריך לידע שלא השאילו הכלי אחר לאחר אבל אם ידעו בשעה שאבד הגט היה מונח בכלי זה א"צ לידע שלא השאיל מיהו צריך להיות סי' בכלי אף על גב שנאבד בכלי זה תוספות ובי"ח כתב כשאמר שאבד בכלי מהני אפי' אם אין לו בכלי סי' ואפשר דס"ל מה שאבד בכלי הוי כסימן אמצעי וסימן שאינו מובהק שאמר היינו סימן אמצעי ואז מצטרפים. ב"ש שם ז

⁶ שו"ע ונו"כ שם קמא סח

⁷ עיין בגליון המשניות פ"ג דגיטין בתוספת ר' עקיבא איגר ז"ל אות כ"ז שהביא דברי היש"ש שכתב דה"ה זקן שהוא חולה. והא דנקט או חולה היינו משום הדיוק דוקא חולה אבל גוסס לא משה"ה הוי רבותא דאפי' אינו זקן ג"כ דוקא חולה אבל לא גוסס ע"ש. פ"ת שם סח

⁸ ואם אחר שנתן לה הגט נתברר שמת וא"י אם קודם נתינה או אחר"כ יש ללמוד זה מסי' קמ"ד סעיף ה' דאם הוא ספק איזה מהן קודם דה"ז ספק מגורשת. תורת גיטין שם סא. ועיין בתשו' ברית אברהם סי' ס"ט שהוא ז"ל מסתפק בדין זה ומבואר שם דאם כבר ניסת קודם שנשמע שמת פשוט קצת להתיר ואין לחוש כלום שמא מת קודם מסירת הגט והיא ספק יבמה לשוק וכתב דאפשר גם בלא ניסת מקרי הוראה להיתר כיון דבשעת נתינת הגט היה ניתן כדין בחזקת שהוא קיים ויש כאן חזקה טובה להיתר. פ"ת שם סז ועיי"ש שהא"ך עוד לפלפל בזה.

⁹ רמב"ם הלכות תרומות פרק ט הלכה ב ודרך אמונה שם ודינו כדין המביא גט

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

ואפי' הוא זקן בן שמונים או מאה שנה ושהה בדרך, אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים, ואפי' היה חולה וגם זקן שרוב חולים לחיים¹⁰.

ו. השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים

כבר התבאר במסכת יומא דף נה: שהשולח חטאתו¹¹ ממדינת הים, מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים¹², ולהלן בגמ' מבואר שבמה דברים אמורים בחטאת העוף, או בחטאת בהמה של אשה שהרי אינה בת סמיכה. אבל חטאת האיש אין מקריבין עד שיסמוך, ואם אינו יכול לבא מפני חליו או סיבות אחרות¹³ מקריבין בלא סמיכה.

ז. לא שנו אלא זקן שלא הגיע לגבורות וחולף שרוב חוללים לחיים אבל זקן שהגיע לגבורות וגוסס שרוב גוססין

¹⁰ והכא אין לחלק אם הגיע לשמונים או לאו שרק בגמ' חיישי' משום חומרא דאשת איש וכמ"ש תוס' יומא כה ד"ה והתנן וכ"כ במשנה למלך פסולי המוקדשין פרק ד הלכה יד ובמעשה רקח שם. ועיין דרך אמונה כאן יט שהשוה לגיטין וצ"ע מנ"ל.

¹¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ד הלכה יד

¹² ולכאורה כל פרטיו כדין גמ' לענין זקן חולה גוסס וכו'. ואף שרבה חילק שם בין זקן שהגיע לגבורות לזקן שלא הגיע לגבורות הא אסיק ליה אביי בתיובתא וכמ"ש ה"ה סוף פ"ו מהל' גירושין. אך קשה דהיה לו לחלק ולומר דאם הניחו גוסס אין מקריבין אותו וכמ"ש בה' גירושין. וראיתי לתוס' בפ"ה דיומא (דף כ"ה) ד"ה והתנן שכתבו דהא דקאמר התם אבל הגיע לגבורות לא ה"מ גבי גמ' משום חומרא דא"א אבל בשולח חטאתו אין חלוק בין הגיע ללא הגיע. ולכאורה נראה דאף מאי דקאמר רבה התם דאם גוסס לא לא קאי אלא לחלוקת המביא גמ' משום חומרא דא"א אבל השולח חטאתו אפילו הניחו גוסס מקריבין אותו שהרי מההכרח שהכריחו דבשולח חטאתו אין חלוק בין הגיע ללא הגיע גם אנו נכריה ג"כ דבשולח חטאתו אין חלוק בין הניחו חולה להניחו גוסס ובהו הוא ניהא מה שסתם רבינו וכתב השולח חטאתו ולא חילק. אבל הדבר הוא זר בעיני לומר דאם הניחו גוסס שיקריבו את חטאתו כיון דק"ל דרוב גוססין למיתה וממה שהכריחו התוס' להגיע לגבורות אין להכריח לגוסס דלעולם דגבי גוסס שוים הם גמ' וחטאת זאת ועוד דאף שנכחש כל זה ונאמר דס"ל לתוס' דגבי חטאת אין חלוק בין גוסס לאינו גוסס אכתי לא הועלנו כלום לדברי רבינו שהרי בפ"ט מה' תרומות דין ג' חילק בין גוסס לאינו גוסס גבי תרומה וא"כ תיקשי ליה אמאי לא חילק בן גבי חטאת ולומר דס"ל דיש חלוק בין תרומה לחטאת ושאני תרומה דחמירא זהו דבר שראוי להקצותו מן הדעת, והנכון שרבינו סמך על מ"ש בה' גירושין וה' תרומות שוב ראיתי להרב בעל ל"מ בפ"ו מה' גירושין שעמד בדברי רבינו הללו יע"ש. משנה למלך שם. ועיין מעשה רקח שם שכתב ולענ"ד נראה פשוט מעצמו דכיון שכתב בחזקת שהוא קיים אם הניחו גוסס הרי אין כאן חזקה דרוב גוססין הם למיתה

¹³ שהרי ערל וטמא משלחין קרבנותיהן, ללא סמיכה כיון שאי אפשר בעניין אחר. ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קלא סעיף לד

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

למיתה לא ... אפי' בן מאה שנה נותן לה בחזקת שהוא

קיים ... כיון דאיפליג איפליג

הניחו השליח גוסס¹⁴ לא יתננו לה¹⁵, דחיישינן שמא מת דרוב גוססין למיתה, ואם נתנו לה הרי זו ספק מגורשת ואסורה לכהן וחולצת ולא מתייבמת.

מה שהוזכר שהניחו חולה הרי הוא בחזקת שהוא קיים יש אומרים דוקא חולי בידי שמים, אבל אם הוכה ונעשה מריפה דינו כגוסס הנזכר.

זקן שאמרנו¹⁶ שהוא בחזקתו אפי' הוא זקן בן שמונים או מאה שנה וחולה¹⁷ ושהה בדרך. ויש מי שאומר דהא דאמרינן בזקן דמוקמינן ליה אחזקתו שהוא חי, היינו דוקא בפחות מבן שמונים, שכן דרך הרבה בני אדם לחיות עד שיהיו בני שמונים, וכן אם הוא למעלה מבן מאה ג"כ מוקמינן ליה אחזקת חי דאמרינן כיון דפלג פלג, כלומר כיון שטבעו חזק ובריא שלא כדרך הארץ פלג ויחיה עוד, אבל מבן שמונים עד בן מאה¹⁸ דינו כגוסס¹⁹.

ח. הרי זה גיטך שעה אחת קודם למיתתו אסורה לאכול

בתרומה מיד

¹⁴ עיין ס"ס קכ"א דוקא גוסס המדבר יכול לגרש ואיירי הכא כשהוא מדבר, אבל אם הוא עכשיו אינו מדבר אפי' אם הוא חי עדיין ובעת שמסר הגט ליד השליח היה מדבר יש לחוש שמא עכשיו מטורף דעתו דהא גוסס צריך בדיקה מיהו י"ל כיון בעת שמסר הגט היה מדבר והיה מיושב בדעתו אף על גב אח"כ נעשה אלם ואינו מדבר א"צ בדיקה כיון שהיה גוסס והיה מיושב, וב"ח כתב אם מסר הגט קודם שהיה גוסס יכול השליח למסור הגט בעת שנעשה גוסס ואצ"ל אם יש לחוש שתטורף דעתו אחר שנעשה גוסס כגון שאינו מדבר ואם נתן הגט אחר שנעשה גוסס ואינו מדבר אז הוא ספק שמא תטורף דעתו. ב"ש שם ס"ק קה.

¹⁵ דאין לו להחזיקה בספק גרושה כ"כ המגיד והנהגה אם היא זקוקה ליבם שפיר טעם זה אבל כשאינה זקוקה ליבם ורוצה ליתן לה גט ותנשא לישראל י"ל דאין שום חשש איסור ועיין בתשובת רש"ך ח"ב סי' ל"ט. ב"ש שם קו. כוונתו שגם הוא ז"ל העלה שם דמ"ש הרמב"ם דלכתחלה לא יתננו היינו דוקא במקום יבם אבל היכא דליכא יבם ליכא למיחש למידי וכ' שם דחלקו עליו ורצו לאסור ליתנו לה אפי' שלא במקום יבם ובטל הרב סברתם יעו"ש וע' עוד בזה בתשו' לחם רב סי' ל"ג ובתשו' מהרי"ט ח"א ר"ס ס"ו ובת' ברית אברהם ס"ס ס"ד. פ"ת שם סט

¹⁶ במחבר שם ומסתימת הרמב"ם גירושין ו' כה

¹⁷ ועיין בס' בית מאיר הביא בשם יש"ש הנ"ל שמחלק מדעתיה דנפשיה בין זקן בן שבעים דה"ה חולה נמי ובן שמונים והוא חולה אין נותנים בחזקת חיים ובן מאה אפילו הוא חולה לא חיישי. והוא ז"ל כתב עליו שכל דבריו אין נוחים בזה כלל כי הם מבלי יסוד ונקיט שמה לנפשיה שלא בדרך הראשונים ואולם משתיקתן של ראשונים ז"ל איכא למשמע דה"ה אף זקן וחולה דאל"ה לא הוה שתק מלהשמיענו חילוק זה וצ"ע.

¹⁸ כ"כ הטור בשם הרמ"ה ורש"י פי' בש"ס מבין תשעים ולמעלה הוא בחזקת חי כיון דאפלג ומה דאתמר שם בן מאה לרבותא קאמר אפי' בן מאה הוא בחזקת חי. ב"ש שם קו

¹⁹ ולכאורה העיקר כדעה ראשונה דכן הביא השו"ע בסתם וכך דעת רוב ראשונים בסוגיא דהא איתביה אביי

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

כבר התבאר במסכת יבמות דף סט: שבת ישראל לכהן²⁰ אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לידה, או ליד שלוחה שעשתה לקבלה, ואפי' כתב הבעל גט ועשה שליח להוליכו ומסרו לו, והיא יודעת כן, בכל זאת אוכלת עד שתקבלנו שכל זמן שלא קיבלתו אינה מגורשת והיא אשת כהן²¹, וכל שהיא ספק גרושה²² הרי זו לא תאכל.

כהן האומר לאשתו בת ישראל, הרי זה גיטיך שעה אחת קודם למיתת²³, אסורה לאכול בתרומה מיד, שמא זו היא השעה שקודם מיתתו²⁴ והרי היא מגורשת ממנו.

דף כח:

ט. עיר שהקיפה כרקום ועל הספינה המוטרפת בים ועל

היוצא לידון שהן בחזקת קיימין

עיר שהקיפוה²⁵ חיל מאותו מלכות והיו במצור הרי הם בחזקת חיים, שכיון שהחיל הוא של אותו מלכות אין כוונתם להרוג ולהשחית אלא לכופף אותם ולרחם עליהם, וחסים על חומותיה שלא להפילה פתאום עליהם להורגם.

וכן ספינה המוטרפת בים שהים סוער עליה ואין המלחים יכולים להוליכה כרצונם מפני סערו של ים אלא שכל הכלים קיימין²⁶, אין רוב הספינות

²⁰ רמב"ם הלכות תרומות פרק ט הלכה א

²¹ ר"י קורקום

²² כגון שורק לה גיטה ספק קרוב לה ספק קרוב לו וכן שאר ספקות ואף על גב דאיכא למימר העמד אשה על חזקתה שלא נתגרשה מ"מ חיששו בתרומה אפי' במקום חזקה היא דאיכא רעותא וכן אם נמצא פסול בהגט אם אינו בטל מה"ת אסורה לאכל בתרומה וכן להיפך בבת כהן לישראל שהזורת לבית אביה כשאין לה זרע מהישראל אם נפל ספק בהגט או נמצא בהגט פסול דרבנן עדיין אסורה לאכל בתרומה עד שיצא הגט בכשרות גמורה. דרך אמונה שם ד

²³ כגון שהי' ירא שמא ימות פתאום או בעיר אחרת ותזקק אשתו לחליצה ונתן לה גט כשהוא בריא ונה"ה בשכיב מרע] ואומר לה גט זה יהא לגרשיך שעה אחת קודם מיתתי. רש"י סוכה כג:

²⁴ ואף על גב דאשת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים ואפי' הי' בן מאה שנה כמבואר שם ה"ג מהואר בנימין כח. דהיינו משום דשמא מת לא חיישי' דמעמידין אותו על חזקת חי, אבל שמא ימות חיישי' דלא מרע לה לחזקה בהכי ולכן כאן שנתן לה גט ע"מ שיחול שעה א' קודם למיתתו חוששין שמא ימות מיד ועי' מאירי שם דרך בתרומה החמירו לחוש שמא ימות משום דאפשר בחולין ודוקא כאן שאם ימות נמצא עושה איסור למפרע אבל במקום שאפי' ימות אין האיסור אלא מכאן ולהבא לא חיישי' שמא ימות. ישועות מלכו

²⁵ שו"ע ונו"כ אבהע"ז שם סט

²⁶ פיה"מ לרבנו ומאירי כאן.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

המטורפות להיות נטבעים, וכן היוצא לדון אפילו בדיני נפשות, בין בב"ד של ישראל בין בב"ד של גוים, ולא נגמר דינו עדיין ליהרג, הרי כל אלו בחזקת חיים, ואם היה גט של אחד מהם ביד שליח, נותנו לאשתו בחזקת שהוא חי ותהיה בחזקת מגורשת.

י. אבל עיר שנכבשה כרקום וספינה שאבדה בים והיוצא

ליהרג נותנין עליהן חומרי חיים וחומרי מתים

עיר שכבשה כבר, או עיר שהקיפוחה חיל ממלכות אחרת שהם כונתם להרוג ולהשחית, ואינם חסים על חומותיה ומפילים אותם עליהם פתאום, וכן ספינה שאבדה בים²⁷, שנשברו כליה ולא נשאר שם משוט ולא קברניט, אף על פי שהספינה עדיין ע"פ המים, ואף אם ידענו²⁸ שנצולו מעוטן, מ"מ השאר נותנין עליהן חומרי מתים, אך אם רובם נצולו גם השאר בחזקת חיים.

וכן מי שכבר נגמר דינו למיתה ויצא ליהרג ע"פ הגמר דין²⁹ בדיני גוים³⁰, ומי שגוררתו היה טורפת, או שטפו נהר³¹ או נפלה עליו מפולת, כל אלו אינם בחזקת חיים וגם אינם מתים ודאי, ונותנים עליהם חומרי חיים וחומרי מתים, ואם היה גט של אחד מהם ביד השליח אינו נותנו לאשתו, ואם נתנו לה הרי זו ספק מגורשת, ואם נודע שמת הבעל קודם שהגיע הגט לידה לא מתקריא גרושה כלל ואין לה דין גרושה אלא דין אלמנה.

יא. בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל לא תאכל בתרומה

²⁷ אבל אם נטבע בים אז קי"ל דהם בחזקת מתים אלא מדרבנן מחמירים דהיא אסורה להנשא אם כן אם נתן לה גט אינו ספק גט מדאורייתא. ב"ש שם קח

²⁸ חזו"א אה"ע סי' ל"א סק"ו

²⁹ אין ג"מ בין אם כבר חתם השופט הגדול שלהם על הפסק דין או לא חתם כפי ר"ח שהסכימו לו הרשב"א והריטב"א החדשות ותוס' הרא"ש אולם ברא"ש שם פסק שאם חתם השופט הגדול הוא בחזקת ודאי מת.

³⁰ כ"כ הרמב"ם ספ"ו משמע דס"ל בדיני ישראל הוא בחזקת מת כלישנא בתרא מיהו לכמה פוסקים קי"ל כחומרי תרי לישנא ובין בשינוי ישראל ובין בדיני גוים הוי ספק וכן נראה דהרי"ף ס"ל כן מ"ה הביא המשנה והשמיט כל הסוגיא, והרא"ש כתב דהרי"ף ס"ל בד"י הוי ספק ולא בד"א. ב"ש שם קט

³¹ אף דגרע מספינה שאבדה ששם נמצא תוך הספינה ויותר קל לינצל משא"כ כאן אפ"ה נותנין עליו ג"כ חומרי חיים

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

דין בת ישראל שנשאת לכהן לענין אכילת תרומה כדין המביא גט לפיכך עיר³² שהקיפיה בלא כונה להרוג כנוזר, וספינה המטרפת בים, והיוצא לידון הרי אלו בחזקת קיימין, ואוכלת בתרומה,

אבל עיר שכבשוה כנוזר וספינה שאבדה בים³³ והיוצא ליהרג מבתי דיני עכו"ם ומי שגררתו היה או נפלה עליו מפולת או שטפו נהר נותנין לו חומרי מתים וחומרי חיים לפיכך אם היו נשותיהן בת כהן לישראל, או בת ישראל לכהן הרי אלו לא יאכלו, אבל מי שנגמר דינו בב"ד והניחוהו בבית הסקילה ליהרג ה"ז בחזקת מת ולא תאכל אשתו. וי"א³⁴ שגם בב"ד של ישראל הוי ספק ואפי' נתנוהו בבית הסקילה, ונותנין לו חומרי מתים וחומרי חיים.

יב. כל מקום שיעמדו שנים ויאמרו מעידין אנו את איש פלוני שנגמר דינו בבית דינו של פלוני ופלוני ופלוני עדין הרי זה יהרג

מי שנגמר דינו³⁵ וברח ובא לבית דין אחר, אין סותרין את דינו אלא כל מקום שיעמדו שנים ויאמרו מעידין אנו את איש פלוני שנגמר דינו בבית דין פלוני, ופלוני ופלוני עדין הרי זה יהרג.

במה דברים אמורים ברוצח, אבל שאר חייבי מיתות עד שיבואו עדין הראשונים ויעידו שנגמר דינו ויהרגוהו בידם, והוא שיעידו בבית דין של עשרים ושלושה³⁶.

³² רמב"ם הלכות תרומות פרק ט הלכה ב

³³ ואם טבעה בים מב"ש שם קח משמע שרק לנשואין החמירו אך לענין תרומה בחזקת מתים ובת כהן לישראל תאכל בתרומה. ומלשון רש"י בניטין שכ' גבי מותרת ועדיין לא טבעה משמע דמפרש דאבדה היינו טבעה וכ"ה לשון הרשב"ם בב"ב קנ"ג ב' ספינות הטובעות בים כו' כדתנן כו' וספינה שאבדה בים וכעין זה ברבנן גרשום שם ובפסקי ריא"ז ראיתי שלא אמרו בספינה שאבדה בים נותנין עליו חומרי חיים וחומרי מתים אלא כשהעיד העד סתם שאבדה הספינה בים ואינו יודע מי ניצול ומי לא ניצול אבל אם העיד שבעלה של זו אבד בים ולא ניצול כבר אמרו במים שאין להם סוף אשתו אסורה ואם נשאת לא תצא שבחזקת מת הוא הנטבע ועי' תי"ט פ"ג דגיטין מ"ד. דרך אמונה שם בציון ההלכה ס"ק מא

³⁴ רשב"א וריטב"א ופסקי ריא"ז וטור אה"ע סי' קמ"א בשם הרמ"ה אבל במאירי כתב שרוב הפוסקים פסקו כרבנן ובחי' הר"ן הביא ב' הדעות וע"ש שדעתו דדעת הר"ף ג"כ כהרשב"א:

³⁵ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק יג הלכה ז

³⁶ ולענ"ד יתכן דרבינו כוון דבר גדול בזה, וזה דרבינו אויל בשיטת רב סעדיה גאון, דאע"פ דאין הנידון נהרג אלא בב"ד של כ"ג, דבעי ושפטו העדה והצילו העדה, בכ"ז אם קבלו עדותן ב"ד של ג' ואח"כ מוסרים מה ששמעו מפי העדים לחבריהם ב"ד של כ"ג, בזה לא הוי עד מפי עד, ודבריו הובאו בפירוש הרמב"ן לתורה

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

יג. שמע מב"ד של ישראל שהיו אומרים איש פלוני מת איש פלוני נהרג ישיאו את אשתו מקומנטריסין של עובדי כוכבים איש פלוני מת איש פלוני נהרג אל ישיאו את אשתו

שמעו קול³⁷ שאומר איש פלוני מת, והלכו ולא מצאו שם שום אדם אפילו הכי משיאין את אשתו, דאמרינן בן אדם היה והלך לו, וזה נמי משום תקנת העיגון, שאם לא נאמין לזה הרי תשב עגונה.

ואם שמעו קול זה בשדה או בבור או בחורבה, אין משיאין אותה על פי אותו קול עד שידעו מי הוא, דהיישנין שמא שד הוא³⁸, כיון שיעצ הקול ממקום שהשדים מצויין שם.

יד. הא קיימא לן דכל מסיח לפי תומו הימוני מהימני ליה ... אבל במילתא דשייכי בה עבדי לאחזוקי שיקרייהו

כבר התבאר במסכת יבמות קכא: שמשום עיגון³⁹ הכשירו עדות⁴⁰ גוי או ישראל משומד לע"ז ולכל התורה כולה אם הוא מסיח לפי תומו ונאמן,

בפסוק (דברים י"ז, ו) עפ"י שנים עדים או שלשה עדים יומת כו', וכן מראין דברי רש"י בסוף פ"ק דסנהדרין (י"ז ע"א ד"ה מפיו) לזה חידש רבינו, דדוקא בכל מקום דהעדות אינו גמר דין, אבל כאן דהעדים מעידין דגברא נגמר דינו לקטלא, ומחויב מיתה הוא, ואין לב"ד לעיין בהדין עצמו מאומה, רק בענין העדות, וזה הדין של הב"ד לקבל העדות, בזה גם קבלת העדות בעי שתהא בפני ב"ד של כ"ג, דהוי הקבלת עדות כגמר דין, וזה דייק רבינו, והוא שיעידו בב"ד של כ"ג על העדות. וזה חידוש דין גדול לא פשוט. אור שמח שם.

³⁷ שו"ע ונו"כ שם יז

³⁸ ולא מהני אם ראו צל צילו בזה"ז כמה שכתב הגאון שהביא הטור דהאידינא לא בקיאים בצל צילו ולכאורה קשה למה כתב סי' קמ"א סעיף י"ט מי שהיה מושלך בבור ואמר מי שישמע קולו יכתוב גט לאשתו כותבים אף על פי שאין מכירים וי"א ה"מ שראו לו דמות אדם וצל צילו וכאן פסק דלא מהני צל צילו ואפשר שם הגוף מושלך לפנינו וראינו שהוא אדם ואינו אלא חשש שמא זה שצעק לכתוב הגט היה שד והלך והגוף זה הוא מאחר לכן לא חיישנין אם ראה צל צילו אבל כאן דליכא אלא קול שאמר מת פלוני לא סמכינן על צל צילו לכ"ע. ב"ש שם כו

³⁹ שו"ע ונו"כ שם יד

⁴⁰ אינו נאמן מדין עדות דעכו"ם אינו בעדות כלל אלא משום דקים לן דקושמא קאמר ומשום עגונא הקילו חז"ל ואין לנו לחוש שמא תשכיר עדים או עכו"ם שיאמר כן מחמת חומר' שהחמירו עליה בסוף הקילו בתחלתה אעפ"כ יש לדקדק יפה אם נראה דברי רמאות ועיין בניי וכל שבאו לב"ד להעיד אפילו אם הוא מסלית לא מהני ואמר' דכוננתו להעיד ועיין תשו' הריב"ש. ב"ש שם לו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

ומשיאין על פיו, כשמזכיר שמו ומכירו, אולם זהו דוקא לפי תומו ואינו מכוין לעדות כלל.

אבל אם מכוין לעדות התורה פסלתו, ואפילו לא בא לבית דין להעיד אלא ששאלוהו מתחלה על פלוני ואמר שמת אין סומכין עליו, ואפילו ספר כמה דברים אחרים עמהם אין זה נקרא מסיח לפי תומו ואין סומכין על דבריו, שמא יודע דת יהודית ומכוונין לקלקלה, אבל כשמסיח לפי תומו נודע לנו אמיתות הדברים שהוא מת במקרה בלא עדותו.

כיצד, היה הגוי מסיח לפי תומו ואמר אוי לפלוני שמת, כמה נאה היה, וכמה טובות עשה עמדי, או שהיה מסיח לפי תומו ואומר דרך סיפור דברים בעלמא כשהייתי בדרך ונפל פלוני שהיה מהלך עמנו ומת, תמהנו לדבר זה כיצד מת פתאום, וכיוצא בדברים אלו שהם מראים שאין כונתו להעיד, הרי זה נאמן. אך אינו נאמן באומר סתם – זה שיצא עמי מת שאם כן היה צריך לומר קברתיו ואפילו אם מצער את עצמו על מיתתו⁴¹.

ישראל ששמע מגוי המסיח לפי תומו, מעיד ששמע ממנו ומשיאין אשתו על פיו.

גוי מסל"ת נחשב דוקא חוץ לב"ד, אבל בא לב"ד ומסל"ת לא מהני גם בקישור דברים, שדמתכוין להעיד מיקרי ואינו נאמן.

ודוקא בא לב"ד במקום מושב ב"ד או אפילו לרב העיר שידוע שהוא דיין העיר, אבל בא לפני ג' הדיוטות שלא במקום מושב ב"ד מהני מסל"ת.

כשיש טעם על ביאתו לב"ד, כגון שבא לב"ד לקבור את פ' שהוא מת וכיוצא בדברים אלו שיש לתלות ביאתו לב"ד באיזו אמתלא הרי זה מסיח לפי תומו ומשיאין על פיו⁴².

⁴¹ ב"ש שם לו

⁴² קהלות יעקב שם

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

לא נקרא מסל"ת כשמזכיר שם האשה⁴³, אפילו בא ואמר אמרו לאשת פ' שמת בעלה כיון שהזכיר שם האשה מתכוין להעיד מיקרי⁴⁴.

ודוקא כשלא בא רק להודיע על מיתת בעלה, אבל אם בא להודיע שתקבל הסחורות של בעלה שמת בעלה, אפילו בא להאשה הרי זה מסיח לפי תומו ומשיאין על פיו, שאין לנו הוכחה שמכוין להתיר, רק שבא להודיע לה מכח הסחורות שתקח אותם.

אם אמר הגוי פלוני מת במסיח לפי תומו אף על פי שלא אמר עמו דברים וסיפורים אחרים, יש אומרים שמועיל כיון שמסיח לפי תומו⁴⁵, ויש מחמירין משום שכל מי שמתכוין להעיד דרכו לומר אותו דבר לבדו, ומי שאומר מסיח לפי תומו אינו אומר אותו דבר לבדו אלא קושר עניין לפניו או לאחריו. ודעת רוב פוסקים כדעה ראשונה.

במה דברים אמורים שסומכין על סיפור דבריו של גוי מסיח לפי תומו בשלא היה שם אמתלא שנוכל לומר שהגוי כיון לדבר אחר, אבל אם היה שם אמתלא שנוכל לתלות שיחת הגוי שמא מתכוין לדבר אחר, כגון שאומר הגוי לאחד עשה לי כך וכך שלא אהרוג אותך כדרך שהרגתי לפלוני, ואין זה נקרא מסיח לפי תומו, שכונת הגוי לירא ולהטיל אימה על זה. וכן אם שמע מערכאות של גוים שאמרו הרגנו לפלוני אינם נאמנים, מפני שהם מתפארים בזה לומר שהם עושיין דין ומשפט בערכאותיהם ורוצים להתזיק כחם וממשלתם בכזבים, וכן כל כיוצא בדברים אלו.

⁴³ ואם אמר כמתמיה עדיין לא שמעה האשה כי מת בעלה דנראה דאין כוונתו להתיר רק כמתמיה הוי מסל"ת וכן כל שבמשמעות דברי העכו"ם מורין דאין כוונתו להתיר או להעיד כגון שראה האשה בכתה ואמר לא לחנם היא בוכה שמת בעלה הוי מסל"ת, ואם מהזר אחר קרובי המת הוי מסל"ת אבל כשאומר לאשה מת בעליך לא הוי מסל"ת. וכן בא לאחד ושאל על אשת פ' היכן היא וא"ל למה אתה מבקש אותה ואמר שמת בעלה לא הוי מסל"ת אבל אמר לאיזה דבר מבקש אותה שנראה מדבריו שאינו מתכוין להתיר כגון שאומר הנה מוטל שם אף שלא פ' הדבר הצורך ולא אמר תלך לקברו מ"מ כיון שאמר בעלה שמת הנה הוא מוטל שם דנראה דעיקר כוונתו לומר היכן הוא מונח מדקאמר שמת משמע דאין כוונתו להודיע לה שמת דאילו הוי אומר מת בעלה והנה הוא מונח שם יש לחוש אולי כוונתו להודיע שמת ומתכוין להתיר הואיל והזכיר שם האשה ומכ"ש דאם אומר היכן האשה תלך לקבור בעלה כי הנה הוא מוטל שם. ואם הוא בעצמו מזכיר שם המת על שם אשתו כגון שאומר בעלה של פ' מת מסתמא אין לחוש כי שמא אין מכיר אותו בשמו רק על שם אשתו. אמנם כשהוי מפורסים ונקרא תמיד בשמו או בכינוי פ' או ב"פ וכיוצא והנכרי הזכירו ע"ש אשתו לא הוי מסל"ת. ואם הזכירו לפניו שם האשה על עסק דבר אחר כגון שהאשה בכתה ושאל הנכרי מי זאת האשה היא אשת פ' ואמרו לו כן הוא והשיב כדין בוכה שמת בעלה מיקרי מסל"ת ומהני שם.

⁴⁴ והני פ"ב דיבמות ורשב"א בחידושו ליבמות דף כ"ה ע"ב ובמהריב"ל ח"ג סי' קי"א נסתפקו דדילמא דוקא בישראל מומר שיוודע ובקי בהיתר אשה לא מהני כשמזכיר שם האשה אבל בכותי מהני ומדברי השו"ת אשר אכתוב בסמוך נראה לכאורה כחולקים. קהלות יעקב שם

⁴⁵ ב"י כתב (בסי' זה ס"ק י"ד) בשם מוהר"י מאיטצק שבכל בתי דינים שהיו בסאלני"ק בימי איתני וגאונים עולם שהיו בה פשט המנהג להתיר וכו' ע"ש. ח"מ שם כו. וכ"פ בתשובת מהרא"ם סי"ג ותשובת מהרש"ם ותשו' רש"ך ותשו' ר"י לבית הלוי ותשו' מ"ב סי' ק"ה ואם נכרי מספר לנכרי לכ"ע אי"צ קישור דברים תשובת רש"ך ס"ב סי' מ' ובי"ח כ' במקום עיגון יש לסמוך על המתירים וכן נ"ל"ץ ב"ש שם לח

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

ולפי זה אם לא אמרנו הרגנו כו' אלא אמרו ערכאות אחרים הרגוהו נאמנים, שאינם מחזיקים ומפארים ממשלה של אחרים. ויש אומרים שבערכאות כולם אינם נאמנים אפילו אומרים שנהרג בדין אחרים שלא על ידם, שתפארת הוא לכולם כשערכאותיהם עושין דין ומשפט, מ"מ כל זה דוקא בערכאות שכונתם להתפאר עצמם בממשלתם ומפרכסין זו את זו, אבל שאר גוים מסיחים לפי תומם ואומרים פלוני נידון בערכאות שלהם נאמנים. ובמקום שיש לחוש לשקרא, שיש רגלים לדבר⁴⁶ שלמדוהו לומר כך אין סומכין עליו. ואם אמר ראוי לשלם לי סחורה זו בטוב, כי היה לי אחריות הדרך שנהרג פלוני בדרך הרי זה מסיח לפי תומו ומשיאין על פיו ואין אומרים להשביח מקחו היה כוונתו⁴⁷, בעל אכסניא שאמר לאחד אל תצא בלילה שלא תהרג כדרך שנהרג פלוני, הרי זה מסיח לפי תומו ומשיאין על פיו ואין אומרים שכונתו להוציא את עצמו מן החשד⁴⁸. ויש מפקקים בזה.

גוי מסל"ת מפי גוי נאמן, ואין חוששים שמא הגוי הראשון לא היה מסל"ת, וכן כותי השואל לכותי שלא בפני ישראל הוי מסל"ת⁴⁹. וי"א⁵⁰ שאינו נחשב מסל"ת ואינו נאמן. אם יצא קול שטבע פלוני במים שאין להם סוף וגו' אמר במסל"ת פלוני מת אומרים אנו מסתמא אין ידוע לכותי יותר משאר בני אדם אלא הקול שיצא שטבע במים שאין להם סוף ידוע לו גם כן ולכן אמר שמת. וכן אם יצא קול שנדון בערכאות ואמר שמת אומרים אנו שאמר שמת מחמת הקול ואין סומכים שהרי מפרסמים הם ומתפארים כנזכר⁵¹.

⁴⁶ דאל"כ אין לחוש לשום חשש. ב"ש ד"ט

⁴⁷ תשובת מהר"ם מלובלין סי' קכ"ג, ב"ש שם ל"ט

⁴⁸ בתשובת רש"ך. ב"ש שם

⁴⁹ כ"כ בת"ה ונראה הני פסקים הכל שיטה א' והיינו הא דס"ל עכו"ם מסיח ל"ת מפי עכו"ם נאמן ולא חיישינן שמא שאל אותו משום דס"ל אפילו אם שאל כותי לכותי שלא בפני ישראל הוי מל"ת וכללא הוא לעולם לא חיישינן שום חשש כל שאינו רגלים לדבר כמ"ש בשם הג"מ לכן לא חיישינן שמא היה ישראל שם בעת ששאל כותי זה לכותי אחר או שמא שאל אותו בשם ישראל כל כהני הששות לא חיישינן כמו דלא חיישינן שמא אמר כן כדי לאיים עליו אבל החששא שמא שאל כותי השני לראשון לאו חששא היה כי כן הוא דרך המספרים זה עם זה לפעמים מספר הכל מעצמו ולפעמים שואל א' לחברו מ"ה הוי חשש שמא שאל לו אלא דס"ל אפילו אם היה שואל לו הוי מסל"ת אם שאלו לו שלא בפני ישראל לא חיישינן שמא היה ישראל שם מטעם הנ"ל. ב"ש שם מ

⁵⁰ הר"ן החולק על הת"ה וס"ל עכו"ם מפי עכו"ם לא הוי מל"ת ג"כ מודה דלא חיישינן שום חשש כל שלא היה רגלים לדבר לא כן הוי חשש שמא שאל בשם ישראל או שמא היה ישראל שם אלא ודאי משום דס"ל אם עכו"ם שואל לעכו"ם אפילו לא היה ישראל שם ולא שאל בשם ישראל לא הוי מסל"ת לכן עכו"ם מפי עכו"ם לא הוי מל"ת כי חיישינן שמא שאל לו וכל כה"ג הוי חששא כמ"ש ובוה שפיר הדיוק של הב"י במה שמדויק מתשובת הר"ן כשכותי שואל לכותי לא הוי מסל"ת כן נ"ל בפלוגתות אלו. ב"ש שם

⁵¹ אבל אם לא יצא קול ואמר שמת לא חיישינן שמא שמע מערכאו' וכן לא חיישינן שמא טבע במים שאל"ם כל כי האי הוי חשש בעלמא ולא חיישינן כל שאינו הכרח להאי חששא. ב"ש שם

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

התחיל הגוי להסיח לפי תומו לפני ישראל, ובין כך בא ישראל אחר ושאל ופירש הגוי את סיפורו הרי זה מסיח לפי תומו ומשיאין על פיו⁵².

גוי שמספר ליהודי בתשובת שאלה, וליהודי אחר במסל"ת אם אחר שסיפר לראשון בתשובת שאלה סיפר לשני במסל"ת אין זה מסיח לפי תומו ואין משיאין על פיו⁵³.

אם תפסו לגוי והאשימוהו שהוא הרג את היהודי, והשיב שהוא לא היה ההורג אלא חבירו הרי זה מסיח לפי תומו ומשיאין על פיו⁵⁴. וי"א⁵⁵ שאינו מסל"ת.

ישראל שאמר לגוי הודה כל מזה שעשית, והגוי אמר הרגתי לפלוני הרי זה מסיח לפי תומו ומשיאין על פיו⁵⁶.

שאלו לגוי מאין באו לך מעות, ואמר הרגתי לפלוני ולקחתי מעותיו הרי זה מסיח לפי תומו ומשיאין על פיו⁵⁷. וי"א⁵⁸ שאינו מסל"ת.

גוי מסל"ת שאמר פלוני מת, ואח"כ אמר שקר דברתי נאמן. שהפה שהתיר אסר⁵⁹.

⁵² רשד"ם הא"ה סי' מ"ג וסי' קס"ה. בבאה"ט מא

⁵³ מהריב"ל ח"א כלל א' סי' ט', בבאה"ט שם

⁵⁴ מהר"ש סי' ל"ה.

⁵⁵ והר"ש הלוי בבאה"ט שם

⁵⁶ תשובת ב"י מדיני גוי מסל"ת

⁵⁷ הר"ש הלוי סי' ג'

⁵⁸ במהר"ם מלובלין סי' קל"ב

⁵⁹ גוי מסל"ת אומר שמת פלוני ואח"כ אומר שקר דברתי ומעיד הישראל ששמע מגוי א' שפלוני מת לא חיישינן שמא מהגוי שהכחיש את עצמו שמע הר"ם אלשיך סי' ק"ה. גוי שלא נתכוין להתיר אלא להעיד ובא לב"ד ואח"כ מסל"ת יש להסתפק אי חשבינן ליה מסל"ת מהריב"ל ח"ג סי' ע"ו. וע' בספר פני משה סי' נ"ג. אם בפעם אחרונה היה מכחיש דבריו הראשונים בדרך ספור ומסל"ת יש להסתפק מהריב"ל ח"א כלל א' סי' ז'. אם ישראל מעיד מפי גוי שמת בעלה של פלונית והגוי מכחישו ואמר להר"ם אין הגוי נאמן. באה"ט שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>